

Насипайко Д.С.
доцент, Центральноукраїнський національний
технічний університет

Вдовенко А.О.
здобувач вищої освіти, Центральноукраїнський національний
технічний університет

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Концепція стійкого розвитку, яка останнім часом набула актуальності в сфері підприємницької діяльності, полягає в зрівноваженому розвитку трьох її складових (економічної, соціальної та екологічної). Не випадково суб'єкти господарювання більше уваги починають приділяти впливу господарської діяльності на навколишнє середовище, створювати системи пенсійного забезпечення та займатися благодійністю. Адже такі види діяльності відкривають нові можливості для бізнесу і забезпечують отримання відповідного місця на конкурентному ринку товарів і послуг. Тому що суспільство, як основний споживач кінцевої продукції підприємств та детермінант рівня розвитку країни, в певній мірі визначає, хто буде лідером на ринку, а хто не отримає визнання та не зможе досягнути бажаного результату в підприємницькій діяльності [4, с. 104].

Час, коли бізнес цікавили виключно гроші, минає. У сучасному світі успішні компанії демонструють своє піклування про громаду, природу, беруть участь у соціальних проєктах і прагнуть зменшити шкідливий вплив на довкілля. Така поведінка стає трендом. А продумана корпоративна соціальна відповідальність формує репутацію бренду роботодавця. Відповідальність компаній за позитивний чи негативний вплив на суспільство й довкілля і називають соціальною відповідальністю бізнесу. Основні складові цієї концепції:

- корпоративне управління;
- захист прав людини;
- відносини в колективі, з клієнтами та громадами;
- захист довкілля;
- чесні операційні практики: як компанії поведуться на ринку, стосовно постачальників, партнерів і конкурентів [3].

Однією з важливих елементів будь-якого бізнесу завжди була його етична складова (відповідальність партнерів по бізнесу між

собою, відповідальність виробників за якість своєї продукції тощо). Сьогодні, в умовах глобалізації, цей аспект економічних відносин набув особливої актуальності. Соціальна відповідальність перетворилася у принципово важливу складову етики міжнародного бізнесу, що зумовлює його ефективність і конкурентоспроможність. Зважаючи на фінансову могутність транснаціональних корпорацій та їх вплив на сучасну економіку, питання етичного (у тому числі соціально відповідального) ведення їхньої діяльності набуває особливо важливого характеру. Застосування етичних норм є запорукою формування цивілізованого і легітимного бізнесу [5].

З початку вторгнення в Україну більше 750 компаній оголосили про вихід з Росії, але деякі компанії продовжують працювати в Росії. Список був вперше опублікований 28 лютого 2022 року the Chief Executive Leadership Institute Yale School of Management. Він широко розповсюджувався серед керівників міжнародних компаній, урядовців та засобів масової інформації як найавторитетніше джерело та започаткував історичний рух. Багатонаціональні фірми та їхні фонди вже виділили допомогу організаціям (наприклад, 22 мільйони доларів — ІКЕА, 16 мільйонів доларів — LEGO Group, 10 мільйонів доларів кожна — криптогіганти Binance і Carlsberg Group, по 5 мільйонів доларів — від Biedronka, LVMH, Amazon тощо), [2].

З перших днів український бізнес проявив свою найкращу сторону — згуртувався та сконцентрувався на допомозі державі та людям. Приналежність до принципів сталого розвитку підтвердилась у активній реалізації як мінімум трьох принципів «No poverty», «Zero hunger», «Good health and wellbeing» та стала насправді ще ширше, концентруючись на допомозі всім людям під час війни. Люди — головна цінність кожного з підприємств, саме тому у ці буремні часи війни компанії роблять фокус, в першу чергу, на здоров'я та життя співробітників, людей, які живуть у містах присутності, а також тих, хто щодня стоїть на варті безпеки нашої країни — воїнів збройних сил України та територіальної оборони. Так, компанії надають гуманітарну допомогу населенню, підтримують медичні заклади, допомагають з евакуацією тощо. В той же час, компанії, чії потужності знаходяться в регіонах активних бойових дій, дбають про їх завчасну консервацію, що мінімізує потенційний негативний вплив на довкілля у випадку руйнування. Це лише частина всього того, що роблять компанії, які і в мирні часи, і в часи пандемії, і під час війни сповідують цінності сталого розвитку та соціальної відповідальності [1].

Гуманітарна діяльність українських підприємств та міжнародних компаній в Україні є прикладом для всього корпоративного світу в реалізації цілей сталого розвитку та прихильності до гуманітарних цінностей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко О. Соціальна відповідальність бізнесу у період воєнного стану. URL: <https://eba.com.ua/sotsialna-vidpovidalnist-biznesu-u-period-voennogo-stanu/>
2. Матвеева Ю. Корпоративна соціальна відповідальність та війна в Україні. URL: <https://www.prostir.ua/?news=korporativna-sotsialna-vidpovidalnist-ta-vijna-v-ukrajini>.
3. Найдюк Н. Як бізнесу стати соціально відповідальним: чому це важливо й вигідно. URL: <https://buduysvoe.com/publications/yak-biznesu-staty-socialno-vidpovidalnym-chomu-ce-vazhlyvo-y-vygidno>.
4. Олійник О.В., Ксендзук В.В. Соціальна відповідальність міжнародного бізнесу як стратегія діяльності підприємств України: європейський досвід. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2017. Вип. 3 (38). С. 104-110.
5. Ринейська Л.С. Соціальна відповідальність як складова етики міжнародного бізнесу в умовах глобалізації. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5257>.

УДК 377/378 (477)

Новіков В.М.

головний науковий співробітник,
«Інститут демографії та соціальних досліджень»
імені М.В. Птухи НАН України

ФОРМУВАННЯ БЮДЖЕТНИХ РЕСУРСІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УМОВАХ СУЧАСНОЇ КРИЗОВОЇ СИТУАЦІЇ

Розрахунок фінансових трансфертів регіональним бюджетам, що тривалий час здійснювався на основі нормативів фінансових витрат на надання соціальних послуг та нормативів мінімальної бюджетної забезпеченості населення послугами, зараз не відповідає складним умовам, в яких відбувається медичне забезпечення населення. Методологія бюджетування, що склалась, не відповідає головному питанню: який обсяг бюджетних ресурсів потрібен